

ROBERTSFORS
KOMMUN

**Patientsäkerhetsberättelse för
Elevhälsans Medicinska Insats i
Robertsfors Kommun**

År 2017

2018-02-27 Linda Björn Medicinsk Ledningsansvarig skolsköterska

Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap. 1 §

Säkerställa att en god och säker vård bedrivs av skolsköterskor och skolläkare med hög kompetens.

Hantera medicintekniska produkter på ett säkert sätt, inklusive regelbunden kontroll och kalibrering.

Kvalitetssäkra vården med metodbok. Ta fram lokala riktlinjer och implementera dem i verksamheten, riktlinjer för informationshandling och dokumentation, riktlinjer för generella läkemedelsordinationer, vaccinationer, säkra rutiner kring hälsobesök.

Uppdatera läkemedelshandling årligen, generella direktiv
Inbjudna vårdnadshavare vid behov att delta när vi träffar eleverna för att öka delaktighet i patientsäkerhetsarbetet genom att synliggöra information.

Yrkesgruppsträffar, fortbildning och kollegiala diskussioner för att säkra systematiskt förbättringsarbete och patientsäkerhet.

På yrkesgruppsträffar identifiera och säkerställa riskbedömningar, riskområden och avvikelshantering.

Ansvar för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 §, p 1

Vårdgivaren har det yttersta ansvaret för patientsäkerheten samt för att organisera ledningen av verksamheten.

Verksamhetschefen fullgör vårdgivarens uppdrag. Tillser att HSL krav på verksamheten följs.

MLA ansvarar över diagnostik, vård och behandling. Arbetar efter delegerade ledningsuppgifter samt med ansvar över Lex Maria utredning och anmälan. Ansvarig för avvikelse samt synpunkter och klagomålshantering för att minimera risk för vårdskador.

Hälso- och sjukvårdspersonal arbetar evidensbaserat. Tillämpar, samt arbetar efter processer och rutiner. Rapporterar om förbättringsbehov. Bidrar till hög patientsäkerhet. Anmäler om barn misstänks fara illa.

De medicinska insatserna i skolans elevhälsa utförs av skolsköterskor, skolläkare, logoped samt skolpsykolog.

Verksamhetschef Enligt HSL § 29 var Carin Elofsson.

Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska våren 2017 var Maria Lindfors. Linda Björn var ansvarig MLA resterande tid av året.

Ansvarig för generella ordinationer för läkemedel och hantering av remissvar under 2017 var skolläkare Elena Lundberg, utbildad barnläkare med specialistkompetens inom endokrinologi samt allergologi, som arbetat ca åtta timmar/ månad. Svenska skolläkarföreningen rekommenderar ett elevunderlag motsvarande 4000 elever per heltidsanställd skolläkare.

I barn och utbildning 2017 var totalt tre skolsköterskor anställda med tjänstgöringsgrad fördelade på 100%, 40% samt 20%. Riksföreningen för skolsköterskor rekommenderar ett underlag för motsvarande 400 elever per heltidsanställd skolsköterska. Dock måste hänsyn tas till skolområdets struktur, antal skolenheter, social tyngd samt elevers behov av särskilt stöd.

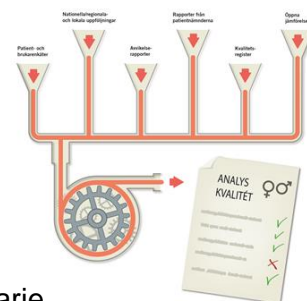
Två Logopeder arbetade 100% vardera.

Två Skolpsykologer arbetade totalt 20%, skolpsykologerna har även bidragit med handledning till skolsköterskor samt kuratorer under året.

Rutiner för egenkontroll samt vilken egenkontroll som genomförts under året

SOSFS 2011:9 5 kap. 2 §

Egenkontroll är systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att de processer och rutiner som ingår i verksamhetens ledningssystem.

Kontroll av bemanning och resursfördelning sker inför varje läsår för att säkerställa rätt bemanning på de olika skolorna utifrån elevunderlag, belastning.

Varje år i augusti/september genomförs kalibrering av apparater och utrustning såsom vågar, audiometrar och blodtrycksmanschetter enligt fastställd rutin.

Avvikelse rapporter riskbedöms och följs upp kontinuerligt.

Journalgranskning av PMO genomförs en gång/ år.

Vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 1-2

Skolsköterskor arbetar utifrån Umeås metod bok. Men har inte haft möjlighet till anpassning av denna till verksamheten då det varit låg bemanning.

Årshjulet används för att lätt följa de insatser som ska ske under ett läsår. Detta har varit till stöd för patientsäkerheten.

Bemanning- och resursfrågan lyfts kontinuerligt för att säkerställa att arbetet hinns med och kan planeras. Då det var låg bemanning under hösten, har inga systematiska förbättringar genomförts 2017 för att höja patientsäkerheten.

Alla vårdinsatser dokumenteras i PMO, vid nyanlända elever utan fullständigt person-nummer upprättas papperjournal. Enligt Patientdatalagen skall dokumentering i patientjournal genomföras snarast i anslutning till besöket för att förhindra risker eller fel i dokumentationen.

MLA Linda Björn har deltagit i utbildning för elevhälsans medicinska insats.

Rutiner för att identifiera risker i verksamheten

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §

Alla inom Elevhälsans hälso-och sjukvård ansvarar för att identifiera och rapportera risker som kan medföra negativa händelser eller tillbud i verksamheten och för elever. Större förändringar i verksamheten kan väsentligen påverka patientsäkerheten

Medicinskt ledningsansvarig ansvarar tillsammans med berörda för att göra en riskanalys och återföra information och kunskap till verksamheten. Likaså ansvarar medicinskt ledningsansvarig för att uppmärksamma och påtala risker till verksamhetschefen. Detta ska protokollföras på regelbundna möten med verksamhetschef.

Vårdnadshavare och/eller elever ges noggrann information om syftet med elevbesöket för att minimera missförstånd.

Regelbundna träffar med medicinskt ledningsansvariga i länet samt elevhälsochefsträffar i länet tar även upp frågan med rutiner för att identifiera risker i verksamheten.

Rutiner för händelseanalyser

SFS 2010:659, 3 kap. 3§

Avvikelse och vårdskador hanteras via rapportering i avvikelshanteringen. (SOSFS 2005:28, SOSFS 2010:4 (M)). Särskild blankett för avvikelserapport finns. Avvikelserapporter bedöms enligt klassificeringstabel framtagen av SKL.

Avvikelse och/eller allvariga händelser skall rapporteras till MLA som gör en händelseanalys tillsammans med verksamhetschef (vid behov). Åtgärdsförslag tas därefter fram som ska förhindra ett upprepande, till exempel om gällande rutiner behöver revideras. Återkoppling till den som rapporterat avvikelserna och övriga berörda, sker alltid.

Klagomål som kommer till verksamhetschef genom kommunens hemsida analyseras på samma sätt som avvikelser.

Grundläggande för patientsäkerhet och kvalitet inom all hälso- och sjukvård, är dokumentation av elevernas besvär och symptom, samt professionens bedömning och åtgärder.

Dokumentation i patientjournaler är basen för uppföljning och utvärdering.

Varje legitimerad hälso-sjukvårdspersonal har ett eget yrkesansvar att arbetet skall utföras med god kvalitet och hög patientsäkerhet, och skall medverka och bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Varje medarbetare ansvarar för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1§

Det är av stor vikt att elevers integritet stöds av åtgärder för att uppnå sekretess i informationshanteringen.

Det vill säga att individen inte ska skadas eller utsättas för felaktig hantering. Med goda kunskaper och information, kan individens säkerhet och integritet tillgodoses. All hantering av elevers journal är under sekretess. Samtycke inhämtas från elever och ibland av vårdnadshavarens godkännande beroende på elevens ålder.

I PMO granskas (loggar) skolsköterskornas användande av journaler för att uppmärksamma olovliga intrång i journaler.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS: 2011:9,4 kap. 6 §

Skolsköterskor och skolläkare samverkar med vårdinrättningar vad gäller remisser och konsultationer och lån av BVC-journal. Träff varje terminsstart med BVC sköterska som rapporterar över de barn som skrivs in EMI (elevhälsans medicinska insats).

Intern samverkan sker inom skolan med all personal genom arbetsplatsträffar och enskilda möten. Det är viktigt att skolsköterskorna får kännedom om att elever börjar eller slutar på skolan, detta motverkar att vårdskador inträffar.

Vårdnadshavare och/eller elever ges noggrann information om syftet med besök hos skolsköterska/skolläkare/. I samband med vaccinationer informeras om vanliga biverkningar och sammanhållen journalföring.

Samverkan med skolpersonal och elev/vårdnadshavare vid planerad vaccinering.

Samverkan sker med hälsocentraler gällande vård för nyanlända, till exempel vaccinationsordinationer. Samverkan angående elever som byter personnummer/namn eller får skyddad identitet, är av största vikt för att motverka vårdskador.

Samverkan med socialtjänst och hälsocentral sker regelbundet en gång i månaden i formen av SAMBA möten, där framför allt en kurator är den som ansvarar och återkopplar om behov finns.

Samverkan sker även med socialtjänst, skola, polis, fritid för en samlad bild av hur våra ungdomar har det i kommunen. I denna grupp sitter en skolsköterska från högstadiet.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet/klagomål och synpunkter

SFS 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §

Skolläkare och skolsköterskor rapporterar till medicinskt ledningsansvarig händelser som har medfört skada eller hade kunnat medföra skada för elev i samband med vård och behandling. Information dokumenteras via avvikelseblankett samt via muntlig rapportering.

Medicinskt ledningsansvarig ansvarar för bedömning och analys via SKL klassificeringstabell, baserat på sannolikhet samt allvarlighetsgrad.

2017 års avvikelser som inkommit är sammanlagt 13 stycken. Totalt var 12 stycken av dessa uteblivna uppföljningar av rygg/

syn samt hörsel som skett mellan åren 2015-2017. Dessa har bedömts, diskuterats och åtgärdats. I analysen av dess bedöms den troliga orsaken delvis bestå i av låg bemanning av skolsköterskor, samt ett bristande uppföljningssystem med låg patientsäkerhet. Åtgärder har vidtagits för att minimera risken att händelserna inte ska inträffa igen och ett nytt sätt att arbeta med uppföljningar har tagits fram och kommer att arbetas med under 2018.

En avvikelse gällde en vaccinering av MPR (Mässling, Påssjuka och Röda Hund) Vid vaccinering av flickor efter puberteten skall det säkerställas att patienten inte är gravid, då det finns risk för fosterskador. Eleven vaccinerades innan frågan om graviditet ställdes, vilket var felaktigt. Sannolikheten att denna elev var gravid var liten. Vilket säkerställdes efteråt. Den tänkbara orsaken till att detta inträffade är otydlighet kring för vaccinering med detta preparat. Men det är av största vikt minimera risken att detta inte händer igen.

Avvikelser, klagomål och synpunkter arkiveras efter analys av MLA och verksamhetschef.

Det har inte inkommit några klagomål eller synpunkter under 2017. Men klagomålshantering i Robertfors kommun är inte tydlig på hemsidan som är det forum där vårdnadshavare kan vända sig till alt. direkt till skolsköterska eller verksamhetschef.

Sammanställning och analys

SOSFS 2011:9, 5 kap. 6 §

Avvikelserna visar på att det finns förbättringsområden inom den medicinska elevhälsan. Dels vad gäller att hitta ett mer patientsäkert arbetssätt att följa upp elever som uppmärksammas vid hälsosamtalen med fysiologiska avvikelser. Men även att se över rutiner vid vaccinering av elever.

Men det finns ett generellt behov av uppdatera och se över hela verksamhetens rutiner och riktlinjer,

Det har inte inkommit några synpunkter på verksamheten vilket kan vara ett positivt tecken men även en signal om att det är tillräckligt tydligt hur elever/ vårdnadshavare kan kommentera verksamheten. Klagomålshantering behöver förtydligas samt synliggöras för medicinsk elevhälsa.

Samverkan med patienter och närstående

SFS 2010:659 3 kap. 4 §

All hälso- och sjukvård är med några få undantag frivillig. Det är den som har hälsoproblem (eller vårdnadshavare till minderårig enligt 6 kap föräldrabalken) som avgör om han eller hon skall söka vård. Samtycke till vård, undersökning eller behandling kan vara antingen skriftlig eller muntlig, men vid vaccinering efterfrågas skriftligt medgivande om inte vårdnadshavare är med. Skolsköterskor och skolläkare strävar alltid efter samarbete med elev och/eller vårdnadshavare för bästa möjliga resultat av vård och behandling. Elev bör alltid informeras i det som rör honom eller henne och informationen skall vara anpassad efter ålder och mognad. Eleven skall ha ett medinflytande som med tiden eller under vissa omständigheter övergår till ett självbestämmande. En välinformerad elev ökar sin upplevelse av trygghet. Informationen skall alltid vara anpassad utefter elevens behov, ålder, kunskap och situation:

Information inför genomförande av vaccinering och eventuella biverkningar

Information inför hälsobesök och hälsosamtal

Information gällande Sekretess och tystnadsplikt

Information om vidtagna åtgärder och uppföljning och vad man skall vara uppmärksam på vid exempelvis symtom eller skada

Tolk används vid behov.

Information kan vara både muntlig och skriftlig och eleven skall känna sig respekterad.

Resultat

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 3

Två skolsköterskor valde att sluta i verksamheten vilket innebar en omprioritering inom medicinsk elevhälsa. Prioriterade områden var underhösten hälsosamtal samt vaccinationer.

Konsekvensen av 2017 låga bemanning blev dock att anpassningen av metod bok till Robertsfors kommun uteblev.

Inget arbete kring rutiner eller generella riktlinjer för att patientsäkra vården för kommunens elever påbörjades.

Utbildning för medicinsk ledningsansvarig som genomfördes våren 2017, vilket var kompetenshöjande och gav ökade kunskaper inom patientsäkerhetsarbetet.

Att synliggöra information kring patientsäkerhetsarbetet både för vårdnadshavare och elever har inte prioriterats.

Elevhälsan medicinska insats - mål 2018

I slutet av 2017 återrekryterades en skolsköterska på en högre tjänstgöringsgrad. Vilket generellt ger ökade förutsättningar inom EMI, då det föreligger stort behov av att arbeta med rutiner och riktlinjer för att bedriva en god vård samt att arbeta med systematiska kvalitetsarbeten.

Syftet med systematiskt kvalitetsarbete är att skapa en så bra EMI som möjligt utifrån de resurser som finns. Då målsättningen med hälso- och sjukvård är att vården ska arbeta efter vetenskap och beprövad erfarenhet, vara säker, elevfokuserad, vara jämlik samt utgå ifrån ett kostnadseffektivt arbetssätt.

För att mäta kvalitén inom Robertsfors EMI, är en målsättning att utgå ifrån "kvalitetsmått för elevhälsans medicinska insats" som är framtagen av riksföreningen för skolsköterskor och skol läkarföreningen. Det är ett underlag där verksamheten tydliggörs samt där kvalitén kan säkerställas och utvärderas.

Goda förutsättningarna för att arbeta med patientsäkerhet finns Robertsfors kommuns skolsköterskor under 2018 och arbetet med ökad patientsäkerhet är det som är högst prioriterat.